

Η συμμετοχή των φοιτητών στη «Φιλορθόδοξο Εταιρεία» (Θανάσης Χρήστου, Αν. Καθηγητής Νεότερης & Σύγχρονης Ιστορίας Πανεπιστημίου Πελοποννήσου)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=171813>]

Ο «Αιών», δημοσιογραφικό όργανο των ρωσοφίλων, απαντώντας στην «Αθηνά», έγραψε για την συνωμοσία της Φιλορθόδοξης Εταιρείας λίγες μέρες μετά την αποκάλυψη, εμφανίζοντάς την σαν ένα ασήμαντο εγχείρημα του Εμμανουήλ Παπά και του Νικόλαου Ρενιέρη, τους οποίους θεωρούσε πράκτορες του εκθρονισμένου επισκόπου Αγαθάγγελου. Ο εν λόγω επίσκοπος βρισκόταν στην Τεργέστη και από εκεί εξύφαινε τα ανατρεπτικά του σχέδια. Ο «Αιών» θεωρούσε στόχο των Φιλορθοδόξων την απελευθέρωση των αλύτρωτων Ελλήνων της Θεσσαλίας, της Ηπείρου και της Μακεδονίας.

Σε επόμενα δημοσιεύματα άρχισε να καλλιεργεί την άποψη ότι ο Νικήτας Σταματελόπουλος και ο Γεώργιος Καποδίστριας δεν ήταν οι κύριοι υπεύθυνοι και ότι έπεσαν θύματα του Εμμανουήλ Παπά και του Νικόλαου Ρενιέρη, οι οποίοι ως όργανα των αγγλόφιλων προσπάθησαν εμπλέκοντάς τους να δυσφημήσουν το ρωσικό κόμμα. Επίσης, οι ρωσόφιλοι ισχυρίζονταν ότι η αγγλική παράταξη με αφορμή την συνωμοσία των Φιλορθοδόξων σκόπευε να επιτεθεί εναντίον της ρωσικής αντιπολίτευσης στο κοινοβούλιο των Ιονίων Νήσων και να προετοιμάσει έτσι την επάνοδό της στο πολιτικό προσκήνιο του ελληνικού κράτους. Εν ολίγοις, ο «Αιών» απαντούσε στην κατηγορία για «συνωμοσία των Ναπαίων» με μία εξίσου σοβαρή μομφή περί «αγγλικής μηχανορραφίας». Κανένας, ωστόσο, δεν θεώρησε σοβαρές τις κατηγορίες του «Αιώνος». Όλοι τις είδαν σαν ένα ευφυές τέχνασμα των ρωσοφίλων, για να αποσείσουν την κατηγορία εναντίον τους και να εξαναγκάσουν την αντιπολίτευση να υιοθετήσει στάση άμυνας¹⁵.

Οι φοιτητές

Μέσα στον κυκεώνα των συνεχών αυτών συγκρούσεων και αντεγκλήσεων

ενεπλάκησαν και οι φοιτητές, οι οποίοι την νύκτα της 30ης προς την 31η Δεκεμβρίου 1839 άναψαν φωτιές έξω από το σπίτι του Γεώργιου Γλαράκη και συνεπικουρούμενοι από ορισμένους άλλους «σκανδαλοποιούς» -όπως τους αποκαλεί ο αρθρογράφος του «Αιώνας»- φώναζαν συνθήματα όπως «Ζήτω το Σύνταγμα» και «Κάτω ο Γλαράκης και το Κυβερνητικό [ρωσικό] κόμμα».

Πηγή: www.chronosmag.eu

Αμέσως μετά το επεισόδιο αυτό, και συγκεκριμένα την Πρωτοχρονιά του 1840, οι φοιτητές ενεπλάκησαν για δεύτερη φορά στα πολιτικά δρώμενα των ημερών, αποδοκιμάζοντας τα μέλη της Ιεράς Συνόδου που κατευθύνονταν στα ανάκτορα για να ευχηθούν στον Όθωνα. Ο «Αιών» απαθανατίζει μάλιστα και το όνομα ενός από τους ταραξίες, που ήταν ο Σταμάτης Κρήνος¹⁶, φαρμακοπώλης, και εντοπίζει τους δράστες στους «Καίρειους μαθητές» (εννοεί τους οπαδούς του Θεόφилου Καίρη, που την εποχή εκείνη είχε εξορισθεί στην Σκιάθο), διερωτώμενος «όταν η Ιερά Σύνοδος υβρίζεται τοιουτοτρόπως, ποία η ασφάλεια του πολίτου από τον σαγκιλωτισμόν [sans-culottes = οι ξεβράκωτοι, ο απλός λαός κατά την Γαλλική Επανάσταση] και τον φατριασμόν;»¹⁷.

[Συνεχίζεται]

14. Ενδεικτικά βλ. «Αθηνά», αρ. φ. 681, 27 Δεκεμβρίου 1839? αρ. φ. 682, 30 Δεκεμβρίου 1839· αρ. φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840 και αρ. φ. 684, 10 Ιανουαρίου 1840, επίσης βλ. Β. Jelavich, ο.π., σ. 98.

15. Ενδεικτικά βλ. «Αιών», αρ. φ. 120-121-122, 1 Ιανουαρίου 1840, αρ. φ. 123, 3 Ιανουαρίου 1840· αρ. φ. 124, 3 Ιανουαρίου 1840. αρ. φ. 125, 10 Ιανουαρίου 1840 και αρ. φ. 126, 14 Ιανουαρίου 1840, επίσης βλ. ΙΕΕ, τ. 13 (1977), σ. 78.

16. Ο Σταμάτιος Κρήνος (1815-1886) -το επώνυμό του στην νεότερη βιβλιογραφία συναντάται και ως Κρίνος- ήταν από τα πιο δυναμικά στελέχη των φοιτητικών κινητοποιήσεων της περιόδου 1839-1841. Το 1835 ήρθε στην Αθήνα και παρακολούθησε μαθήματα στο αρτιπαγές Φαρμακευτικό Σχολείο, από όπου το 1836 εξεταζόμενος από το Ιατροσυνέδριο πήρε το δίπλωμα του φαρμακοποιού. Προκειμένου να ολοκληρώσει την εγκύκλιο παιδεία του, εγγράφηκε στο Γυμνάσιο, ενώ συγχρόνως άνοιξε δικό του φαρμακείο. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι ο Κρήνος εγγράφηκε και στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Δεν ευσταθεί όμως η άποψη αυτή, διότι μία συστηματική έρευνα στο «Μητρώο των φοιτητών του εν Αθήναις Βασιλικού Πανεπιστημίου Όθωνος» έδειξε ότι το όνομά του δεν ανευρίσκεται ανάμεσα στα άλλα.

Το 1841 ο Κρήνος πήγε για μία διετία στην Πίζα και κατόπιν ως το 1846 στο Παρίσι για ανώτερες σπουδές. Στην Αθήνα επανήλθε το 1850 και έγινε υφηγητής της Οργανικής Χημείας και το 1861 διορίσθηκε τακτικός καθηγητής της Φαρμακολογίας και Φαρμακευτικής στην Ιατρική Σχολή. Υπήρξε μία ενδιαφέρουσα προσωπικότητα και κατέλιπε σημαντικό συγγραφικό έργο. Για περισσότερα βλ. Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τ. 15, σ. 226, επίσης Χ. Λάζος, Ελληνικό φοιτητικό κίνημα (1821-1973), Αθήνα 1987, σ. 60-62 και Γ. Η. Πεντόγαλος, Σχολεία Ιατρικής Παιδείας στην Ελλάδα, Θεσσαλονίκη 1991, σ. 33-34 και 129-130.

17. «Αιών», αρ. φ. 123, 3 Ιανουαρίου 1840.